

Op z'n Houtens!

Collegeprogramma 2026-2030

Voorwoord

Houten is een prachtige gemeente om in te wonen, te werken en samen te leven. Dat willen we niet alleen behouden, maar verder versterken. Met het coalitieakkoord “Besturen met lef, dichtbij inwoners” is daarvoor een ambitieuze koers uitgezet, vol concrete plannen die vragen om daadkracht, samenwerking en een gemeente die kansen pakt. In dit collegeprogramma maken we duidelijk welke stappen we de komende jaren zetten en waarmee we in 2026 en 2027 direct aan de slag gaan. Dit doen we op onze eigen manier, passend bij ons Houtens DNA; Op z’n Houtens!

Onze grootste ambities liggen bij vier onderwerpen die bepalend zijn voor de toekomst van Houten: wonen (waaronder nieuwkomers), veiligheid, participatie en responsieve overheid. Op deze thema’s willen we de komende jaren het verschil maken. Meer woningen, een goede start voor nieuwkomers, een veilige leefomgeving, meer invloed voor inwoners en een gemeente die werkt vanuit de bedoeling, vormen de rode draad van onze inzet voor deze bestuursperiode.

Maar onze ambitie reikt verder. We bouwen aan een Houten waar mensen naar elkaar omzien, waar ruimte is voor initiatief en ontwikkeling en waar het prettig wonen, werken en leven blijft. Een gemeente met sterke gemeenschappen, een aantrekkelijk vestigingsklimaat, een groene en gezonde leefomgeving en een stevige basis voor toekomstige generaties. Dat doen we samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere partners.

Dit collegeprogramma geeft richting aan de keuzes die we deze bestuursperiode maken. Het beschrijft waar we de nadruk op leggen, welke stappen we als eerste zetten en hoe we de ambities uit het coalitieakkoord verder brengen.

Tegelijkertijd realiseren we ons dat nieuwe ontwikkelingen en inzichten om nieuwe keuzes kunnen vragen. Daarom blijft dit een programma dat meebeweegt met wat Houten nodig heeft.

Met ambitie, realisme en vertrouwen bouwen we verder aan een Houten waar mensen prettig wonen, veilig en gezond kunnen leven, mee kunnen doen en vertrouwen ervaren in hun gemeente.

Het college van burgemeester en wethouders van Houten

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	5
Hoofdstuk 0. Responsief bestuur en werken vanuit de bedoeling.....	6
1. De bedoeling.....	6
2. Hoe we dit gaan realiseren	6
2.1 Werken vanuit de bedoeling verankeren in beleid en uitvoering.....	6
2.2 Ruimte geven voor maatwerk en professionele afwegingen	7
2.3 Collectief leren en reflecteren stimuleren.....	7
2.4 Opgavegericht en samenhangend werken versterken.....	7
2.5 Publiek leiderschap en eigenaarschap ontwikkelen	8
2.6 De stem van inwoners structureel benutten.....	8
3. Concrete resultaten in 2026 en 2027	8
Hoofdstuk 1. Thuis in Houten	9
1. De bedoeling.....	9
2. Hoe gaan we dit realiseren	9
2.1 Voldoende en passende woonruimte realiseren	9
2.2 Versnellen van woningbouw en toekomstbestendige gebiedsontwikkeling.....	10
2.3 Wonen betaalbaar en toegankelijk houden	11
2.4 Opvang, huisvesting en participatie van nieuwkomers zorgvuldig vormgeven	11
2.5 Veiligheid, leefbaarheid en weerbaarheid versterken.....	12
3. Concrete resultaten in 2026 en 2027	12
Hoofdstuk 2. Samen leven.....	13
1. De bedoeling.....	13
2. Hoe gaan we dit realiseren.....	13
2.1 Een veerkrachtige en zorgzame samenleving met een sterke sociale basis.....	13
2.2 Sport, cultuur en ontmoeting als motor voor een levendige samenleving.....	14
2.3 Passende ondersteuning dichtbij en toegankelijk georganiseerd.....	14
2.4 Meedoen, werk en bestaanszekerheid mogelijk maken	15
3. Concrete resultaten in 2026 en 2027	15
Hoofdstuk 3. Werken en ondernemen	16
1. De bedoeling.....	16
2. Hoe gaan we dit realiseren.....	16
2.1 Ruimte geven aan ondernemen, innovatie en economische ontwikkeling.....	16
2.2 Versterken verkeersveiligheid en bereikbaarheid.....	17
3. Concrete resultaten in 2026 en 2027	17

Hoofdstuk 4. Groene en gezonde leefomgeving	18
1. De bedoeling.....	18
2. Hoe gaan we dit realiseren.....	18
2.1 Schoon, heel en veilig als basis voor de openbare ruimte	18
2.2 Biodiversiteit en klimaatbestendigheid versterken	19
2.3 Verduurzaming stap voor stap realiseren	19
2.4 Duurzame energie inpassen binnen de Houtense uitgangspunten	20
2.5 Een vitaal en aantrekkelijk buitengebied behouden	20
2.6 Recreatie, groen en bewegen dichtbij huis stimuleren	21
3. Concrete resultaten in 2026 en 2027.....	21
Hoofdstuk 5. Voor en met inwoners	22
1. De bedoeling.....	22
2. Hoe gaan we dit realiseren.....	22
2.1. Inwoners vroegtijdig en betekenisvol betrekken	22
2.2 Ruimte geven aan initiatieven en expertise uit de samenleving.....	23
2.3 Leren, experimenteren en participatie borgen in de organisatie	23
3. Concrete resultaten in 2026 en 2027.....	23
Hoofdstuk 6. Uitvoeringskracht en organisatieontwikkeling	24
1. De bedoeling.....	24
2. Hoe gaan we dit realiseren.....	24
2.1 Vakbekwame en samenwerkende medewerkers.....	24
2.2 Professionaliseren en efficiënter werken	24
2.3 Informatie, technologie en innovatie benutten	25
2.4 Een veilige, weerbare en moderne organisatie	25
2.5 Ondersteunende werkomgeving en faciliteiten	26
3. Concrete resultaten in 2026 en 2027.....	26
Hoofdstuk 7. Financieel overzicht.....	27
Inleiding financieel overzicht	27
1. Financieel beeld Programmabegroting 2027	27
2. Structurele middelen.....	28
3. Tijdelijke impulsen voor uitvoering van het collegeprogramma.....	28
4. Verdere uitwerking en meerjarig financieel perspectief	30
5. Kredieten - Huis van Houten 2.0	31
Ambities en verdere uitwerking	31
Financiële kaders en spelregels	32

Inleiding

Het coalitieakkoord vormt de basis voor de koers die we deze bestuursperiode willen varen. In dit collegeprogramma beschrijven we per programma wat we willen bereiken, hoe we dat willen realiseren en wat we daarvoor in 2026 en 2027 concreet gaan doen. Zo ontstaat een samenhangend beeld van de richting die we kiezen en van de stappen die we de komende jaren daadwerkelijk zetten.

Bij het opstellen van dit collegeprogramma hebben we gekeken naar wat in deze bestuursperiode haalbaar, uitvoerbaar en financieel verantwoord is. Daarom hebben we niet alleen beschreven wat we willen bereiken, maar ook welke inzet in 2026 en 2027 prioriteit krijgt en welke financiële consequenties daaraan verbonden zijn.

Het collegeprogramma is nadrukkelijk geen statisch document. Nieuwe ontwikkelingen, veranderende omstandigheden, wetgeving of inzichten uit de uitvoering kunnen aanleiding geven om accenten te verleggen of prioriteiten bij te stellen. Daarom gebruiken we dit programma als richtinggevend kader voor de hele bestuursperiode. Via de jaarlijkse perspectiefnota, begroting, bestuursrapportages en andere momenten van planning en verantwoording vertalen we deze koers steeds naar de keuzes die op dat moment nodig zijn. Daarbij zoeken we voortdurend naar een evenwicht tussen ambitie, uitvoerbaarheid en financiële houdbaarheid, zodat de keuzes die we maken ook daadwerkelijk kunnen worden gerealiseerd.

Het collegeprogramma wordt ondersteund door financiële spelregels die bijdragen aan een gezonde financiële positie van de gemeente en aan transparante bestuurlijke keuzes. Deze spelregels vormen een belangrijk kader voor de uitvoering van het programma en de jaarlijkse afwegingen die daarbij worden gemaakt.

Hoofdstuk 0. Responsief bestuur en werken vanuit de bedoeling

1. De bedoeling

Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties ervaren een gemeente die luistert, meedenkt en handelt vanuit de bedoeling. De gemeente werkt responsief, betrouwbaar en toegankelijk en sluit aan bij wat inwoners en ondernemers nodig hebben. Wederkerigheid vormt daarbij het uitgangspunt: de gemeente neemt verantwoordelijkheid voor goede dienstverlening en zorgvuldige besluitvorming. De gemeente, inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties dragen in gezamenlijkheid bij aan oplossingen en de kwaliteit van de samenleving. Zo groeit het vertrouwen in elkaar en ontstaat meer maatschappelijke waarde voor Houten.

Onze uitgangspunten voor een responsief bestuur en werken vanuit de bedoeling:

- De leefwereld van inwoners en ondernemers staat centraal.
- Werken vanuit de bedoeling en versterken van professionele afwegingen.
- Integraal werken en maatschappelijke opgaven staan centraal.
- Ontwikkelen van een lerende en responsieve organisatie.

2. Hoe we dit gaan realiseren

2.1 Werken vanuit de bedoeling verankeren in beleid en uitvoering

We maken expliciet wat we met beleid willen bereiken en vertalen dit naar de dagelijkse praktijk. Bij besluiten, dienstverlening en uitvoering staat de vraag centraal welk maatschappelijk effect voor inwoners en ondernemers wordt beoogd.

We ontwikkelen een organisatiebrede aanpak voor meerdere jaren voor responsief werken en werken vanuit de bedoeling. We verbinden dit aan de ontwikkeling van onze dienstverlening en zorgen dat medewerkers, leidinggevend en bestuurders deze uitgangspunten herkenbaar toepassen in beleid, besluitvorming en uitvoering.

2.2 Ruimte geven voor maatwerk en professionele afwegingen

We versterken het vermogen van medewerkers om binnen wettelijke kaders passende oplossingen te vinden voor situaties waarin standaardprocedures onvoldoende recht doen aan de omstandigheden van inwoners en ondernemers.

We versterken het werken volgens *Bestuursrecht op Maat* en ondersteunen medewerkers bij het maken van professionele afwegingen. We kijken kritisch naar regels en procedures die passende oplossingen onnodig belemmeren, met behoud van rechtszekerheid, zorgvuldigheid en gelijke behandeling.

2.3 Collectief leren en reflecteren stimuleren

We organiseren structureel ruimte voor casusbesprekingen, intervisie en het delen van ervaringen. Hierdoor leren medewerkers, management en bestuur (college en gemeenteraad) gezamenlijk van praktijkervaringen en dilemma's.

We versterken het lerend vermogen van de organisatie door praktijkervaringen, signalen uit de samenleving en complexe casuïstiek structureel te benutten voor verbetering van beleid, dienstverlening en uitvoering. We creëren ruimte voor reflectie tussen medewerkers, management, college en gemeenteraad, zodat dilemma's bespreekbaar worden en lessen organisatiebreed kunnen worden toegepast. Daarbij besteden we expliciet aandacht aan het leren van maatwerkcasussen en het delen van succesvolle werkwijzen.

2.4 Opgavegericht en samenhangend werken versterken

We stimuleren samenwerking over afdelingen, beleidsterreinen en organisaties heen, zodat maatschappelijke vraagstukken in samenhang worden benaderd en inwoners minder hinder ervaren van organisatorische grenzen.

We geven gebiedsgericht werken vorm door bestaande taken en verantwoordelijkheden te bundelen in de functie van gebiedsmakelaar. We volgen wat deze werkwijze oplevert voor inwoners, wijken en de gemeentelijke organisatie en brengen op basis daarvan de structureel benodigde inzet en dekking in beeld. De benodigde middelen hiervoor vallen onder het programma 'Voor en met inwoners'.

2.5 Publiek leiderschap en eigenaarschap ontwikkelen

Medewerkers, leidinggevend en bestuurders nemen verantwoordelijkheid voor maatschappelijke resultaten, tonen eigenaarschap en dragen actief bij aan de bedoeling van de organisatie.

We versterken publiek leiderschap op alle niveaus van de organisatie. Medewerkers, leidinggevend, college en raad geven actief invulling aan de kernwaarden van responsief werken en werken vanuit de bedoeling. We stimuleren eigenaarschap, samenwerking over organisatiegrenzen heen en het nemen van verantwoordelijkheid voor maatschappelijke opgaven. Daarbij besteden we aandacht aan voorbeeldgedrag, professionele ruimte en het voeren van het goede gesprek over dilemma's, keuzes en maatschappelijke effecten.

2.6 De stem van inwoners structureel benutten

We gebruiken ervaringen, signalen, meldingen en gesprekken met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties actief om beleid, uitvoering en dienstverlening te verbeteren. Daarmee versterken we de responsiviteit van de gemeente. Dit vraagt om sterke participatie.

We versterken ons vermogen om signalen uit de samenleving systematisch op te halen, te duiden en te benutten. Meldingen, klachten, complimenten, participatietrajecten, inwonersinitiatieven en contacten met inwoners vormen een belangrijke bron voor verbetering van beleid, dienstverlening en uitvoering. We ontwikkelen een werkwijze waarmee signalen vanuit verschillende kanalen periodiek worden verzameld, geanalyseerd en besproken, zodat inwoners daadwerkelijk ervaren dat hun inbreng wordt gehoord en benut.

3. Concrete resultaten in 2026 en 2027

- Opstellen plan van aanpak responsief werken
- Versterken toepassing Bestuursrecht op Maat
- Inrichten leer- en reflectiecyclus voor organisatie, college en raad
- Ontwikkelen aanpak publiek leiderschap
- Uitvoeren plan van aanpak responsief werken

Hoofdstuk 1. Thuis in Houten

1. De bedoeling

Houten is een aantrekkelijke gemeente waar mensen prettig kunnen wonen, (samen)leven, naar elkaar omzien en elkaar helpen waar nodig. Er zijn voldoende en passende woningen voor verschillende doelgroepen. Nieuwe inwoners vinden hun plek in de samenleving. Onze wijken en dorpen blijven leefbaar en veilig. Nieuwe woningen passen bij het karakter van Houten, zo blijft de gemeente Houten een plek waar inwoners zich thuis voelen.

Onze uitgangspunten voor thuis in Houten:

- Sneller voldoende en passende woonruimte voor huidige en toekomstige inwoners.
- Een toegankelijke, betaalbare en toekomstbestendige woningmarkt.
- Groei en ontwikkeling die passen bij het karakter van Houten.
- Een samenleving waarin nieuwe inwoners snel hun plek kunnen vinden.
- Leefbare, veilige en weerbare wijken en dorpen.

2. Hoe gaan we dit realiseren

2.1 Voldoende en passende woonruimte realiseren

We vergroten het aanbod van woningen die aansluiten bij de behoeften van huidige en toekomstige inwoners, stimuleren doorstroming en zorgen voor een betere benutting van de bestaande woningvoorraad.

Om de woningbouwproductie te vergroten zetten we niet alleen in op grootschalige ontwikkelingen en flexwoningen, maar verkennen ook mogelijkheden voor kleinschalige initiatieven.

We betrekken meer woningcorporaties bij de bouw van sociale huur- en middenhuurwoningen en voeren de Woonzorgvisie uit. We evalueren de voorrangsregelingen voor Houtense inwoners en onderzoeken uitbreiding van de kernbinding naar Schalkwijk en Tull en 't Waal.

We stellen een kader op voor het realiseren van extra woonruimte op eigen grond en ondersteunen collectieve wooninitiatieven met een CPO-register. Ook onderzoeken we mogelijkheden voor onzelfstandige woonruimte op eigen terrein.

2.2 Versnellen van woningbouw en toekomstbestendige gebiedsontwikkeling

De afgelopen jaren heeft Houten belangrijke stappen gezet in het vergroten van de woningbouwproductie. Dankzij de inzet van transformatiemiddelen is een gespecialiseerd team opgebouwd voor de uitvoering van de woningbouwopgave in het Centrum-Molenzoom-Koppelinggebied (CMK). Door vroegtijdige samenwerking met initiatiefnemers en het toepassen van parallel plannen zijn processen versneld en is meer voortgang ontstaan in de woningbouwontwikkeling. Inmiddels zijn voor circa 1.300 woningen intentieovereenkomsten gesloten met initiatiefnemers. Deze woningen liggen niet allemaal in het CMK-gebied. Voor 2026 wordt uitgegaan van de oplevering van 271 woningen en voor 2027 van 511 woningen. Op basis van deze ervaringen bouwen we verder aan een organisatie, werkwijzen en processen die erop zijn ingericht om tot 2040 gemiddeld 300 woningen per jaar te realiseren.

In deze bestuursperiode bouwen we voort op deze succesvolle aanpak en richten we ons primair op de woningbouwopgaven die de grootste bijdrage leveren aan het realiseren van nieuwe woningen. Daarbij ligt de focus op het versnellen van de ontwikkelingen binnen het Centrum-Molenzoom-Koppelinggebied (CMK), de verdere voorbereiding van Houten-Oost en de realisatie van flexwoningen. Deze projecten vragen de komende jaren veel bestuurlijke aandacht, ambtelijke capaciteit en investeringen en zijn bepalend voor het behalen van onze woningbouwambities.

Tegelijkertijd onderzoeken we hoe kleinschalige woningbouwinitiatieven kunnen bijdragen aan de woningbouwopgave van Houten. Daarbij brengen we in beeld welke capaciteit, expertise, processen en middelen er deze collegeperiode nodig zijn om deze initiatieven naast de bestaande prioriteiten goed te kunnen faciliteren.

2.3 Wonen betaalbaar en toegankelijk houden

We zorgen voor voldoende betaalbare woonmogelijkheden voor verschillende doelgroepen en maken afwegingen die bijdragen aan een evenwichtige en toekomstbestendige woningmarkt.

We houden vast aan het principe dat 66% van alle te bouwen woningen moet bestaan uit sociale huur, middenhuur of betaalbare koop. Hiervan is 30%-punt sociale huur. Gemeentebreed zorgen we voor 30% sociale huur, uiteraard kan dit per bouwproject verschillen. Daarnaast passen we de regels van het vereveningsfonds aan.

We komen met een voorstel voor een bredere inzet van erfpachtconstructies, DuoKoop en KoopGarant en houden Startersleningen beschikbaar. Het budget voor startersleningen wordt jaarlijks aangevuld. In anterieure overeenkomsten maken we afspraken over zelfbewoning en het tegengaan van speculatie.

2.4 Opvang, huisvesting en participatie van nieuwkomers zorgvuldig vormgeven

We voldoen aan onze wettelijke opgaven rond opvang en huisvesting van nieuwkomers, betrekken de samenleving actief bij de keuzes die daarbij horen en bevorderen dat nieuwkomers zo snel mogelijk zelfstandig kunnen deelnemen aan de Houtense samenleving.

We maken met de provincie, het Rijk en het COA afspraken over de uitvoering van de opvang- en huisvestingsopgaven. We kiezen daarbij voor een kleinschalige en beheersbare aanpak die aansluit bij de Houtense situatie en verbinden de opvangopgave met de woningbouwopgave. We werken aan structurele, tijdelijke en onzelfstandige huisvesting, waaronder flexwoningen, en maken duidelijke afspraken over gekoppelde en ongekoppelde statushouders. Daarbij betrekken we inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers en werken we aan draagvlak, integratie en een evenwichtige verdeling binnen de gemeente.

We voeren met inwoners en organisaties het maatschappelijke gesprek over nieuwkomers en betrekken een klankbordgroep bij de uitvoering. Via werk, opleiding en samenwerking met werkgevers bevorderen we dat nieuwkomers snel kunnen deelnemen aan de Houtense samenleving. De taskforce in wording ondersteunt eerst de urgente opgaven en wordt daarna in de organisatie ingebed. Daarbij brengen we de benodigde capaciteit en financiële dekking in beeld.

2.5 Veiligheid, leefbaarheid en weerbaarheid versterken

We versterken de veiligheid, leefbaarheid en weerbaarheid in wijken en dorpen door in te zetten op preventie, toezicht, handhaving en een goede samenwerking tussen inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en veiligheidspartners. Daarbij hebben we aandacht voor een veilige openbare ruimte, jongeren, het voorkomen van criminaliteit en ondermijning en het vergroten van de veerkracht van de samenleving bij maatschappelijke spanningen, crises en andere veiligheidsrisico's.

We versterken de gezamenlijke en zichtbare inzet van boa's, wijkagenten en jongerenwerkers en richten ons op thema's als jongerenoverlast, geweld tegen hulpverleners, ondermijning en verkeersveiligheid.

Daarbij werken we ook aan de weerbaarheid en veerkracht van inwoners en buurten. Met extra structureel budget voor onder meer boa-capaciteit, cameratoezicht en jongerenwerk vergroten we onze mogelijkheden om gericht in te grijpen waar dat nodig is. We stellen hiervoor een uitvoerbaar plan op en maken keuzes die juridisch houdbaar, doelmatig en uitvoerbaar zijn.

Een weerbare samenleving betekent ook voorbereid zijn op zaken als langdurige stroomstoring, extreem weer en andere calamiteiten. Samen met de Veiligheidsregio Utrecht werken we aan het versterken van de weerbaarheid. Zo kijken we naar de uitkomsten van de pilots op noodsteunpunten en wat dat voor Houten betekent.

Ook blijven we aandacht houden voor de continuïteit van onze eigen organisatie en van andere vitale instellingen in Houten.

Daarnaast zetten we in op een samenleving waarin vrouwen en meisjes veilig kunnen deelnemen aan het maatschappelijke leven door bewustwording te vergroten, samenwerking met maatschappelijke partners te versterken en signalen over sociale en fysieke veiligheid actief te benutten (motie 45-2025).

3. Concrete resultaten in 2026 en 2027

Uitvoeren Woonzorgvisie
Opstellen kader extra woonruimte op eigen grond
Opzetten CPO-register
Onderzoek kernbinding Schalkwijk en Tull en 't Waal
Opstellen woningbouwversnellingsaanpak
Verkenning kleine woningbouwinitiatieven
Inzetten taskforce wonen/nieuwkomers
Voorstel erfpacht, KoopGarant en DuoKoop
Uitwerking veiligheidsaanpak
Uitbreiding boa-capaciteit, cameratoezicht en jongerenwerk

Hoofdstuk 2. Samen leven

1. De bedoeling

Inwoners van Houten kunnen meedoen aan de samenleving, voelen zich verbonden met anderen en krijgen ondersteuning wanneer dat nodig is. Inwoners ontmoeten elkaar dichtbij huis. Ze kunnen deelnemen aan sport, cultuur, werk, onderwijs en maatschappelijke activiteiten. Wanneer inwoners er niet op eigen kracht of met steun van hun omgeving uitkomen, ontvangen zij passende ondersteuning. Houten blijft een betrokken en inclusieve gemeenschap waarin mensen naar elkaar omzien en iedereen de kans krijgt om mee te doen.

Onze uitgangspunten voor Samen leven:

- Inwoners ervaren steun vanuit hun omgeving en sociale netwerken
- Inwoners krijgen tijdig passende ondersteuning wanneer dat nodig is, toegankelijk en betaalbaar
- Inwoners kunnen op hun eigen niveau meedoen aan het dagelijks leven en de samenleving.

2. Hoe gaan we dit realiseren

2.1 Een veerkrachtige en zorgzame samenleving met een sterke sociale basis

We versterken het gewone leven, sociale netwerken, vrijwilligerswerk, mantelzorg, ontmoeting en maatschappelijke organisaties dichtbij inwoners, onder andere in het Huis van Houten. Daarmee willen we voorkomen dat lichte vragen te snel zorgvragen worden.

We stellen een visie op maatschappelijk vastgoed op. Daarin maken we keuzes over het bundelen van maatschappelijke functies, de benodigde locaties en de rol van de gemeente bij eigendom en beheer. Dit vormt het kader voor de huisvesting van maatschappelijke organisaties en het behoud van belangrijke voorzieningen.

We ondersteunen maatschappelijke organisaties bij passende huisvesting. In het nieuwe Huis van Houten maken we ruimte voor maatschappelijke organisaties, zodat zij beter kunnen samenwerken. Ook zetten we ons in voor het behoud van de school in Tull en 't Waal en voor de terugkeer van de huisartsenpost bij St. Antonius polikliniek.

We versterken de ondersteuning en waardering van vrijwilligers en mantelzorgers en de samenwerking binnen het jongerenwerk. Bij subsidies brengen we doelen en middelen beter in balans en vergroten we onze invloed bij organisaties die een aanzienlijke

gemeentelijke subsidie ontvangen. Via een bredere maatschappelijke dialoog gaan we met inwoners in gesprek over het normaliseren van zorggebruik, sterke gemeenschappen en zelfredzaamheid, met bijzondere aandacht voor jongeren en inwoners met dementie.

2.2 Sport, cultuur en ontmoeting als motor voor een levendige samenleving

We benutten sport en cultuur voor ontmoeting, gezondheid, talentontwikkeling, leefbaarheid en gemeenschapsvorming. Verenigingen, culturele organisaties, evenementen en voorzieningen dragen bij aan een bruisend Houten.

We stellen een nieuwe sportvisie op, harmoniseren tarieven en afspraken met sportverenigingen en stimuleren multifunctioneel gebruik van kantines. Ook verkennen we de mogelijkheden en kosten van schoolzwemmen, hebben we aandacht voor topsport en onderzoeken we de mogelijke aankoop van The Dome.

We geven Theater Aan de Slinger ruimte voor ondernemerschap en vereenvoudigen waar mogelijk de regels voor evenementen. Met het ondernemersfonds bespreken we een bijdrage van grote ondernemers aan sport en cultuur. Ook ondersteunen we verenigingsbesturen bij het vinden van vrijwilligers.

2.3 Passende ondersteuning dichtbij en toegankelijk georganiseerd

We organiseren hulp en ondersteuning zo licht, kort en dichtbij mogelijk. We willen problemen vroeg signaleren en jongeren, gezinnen en inwoners met kwetsbaarheid tijdig ondersteunen, zodat zwaardere hulp zoveel mogelijk wordt voorkomen. Het Sociaal Team vormt daarbij de centrale toegang en verbindt inwoners, sociale basis en professionele ondersteuning.

We stellen een integrale verordening voor het sociaal domein op, zodat samenwerking over wetten heen eenvoudiger wordt.

We versterken het Sociaal Team als centrale toegang tot ondersteuning. We voeren de doorbraakmethode in als werkwijze en maken meer gebruik van collectieve en algemene voorzieningen.

We maken afspraken met zorgaanbieders over resultaten en uitgaven, versterken de indicatiesturing en werken budgetplafonds uit. We begrenzen de duur van ondersteuning, verminderen administratieve lasten, stimuleren gezamenlijk gebruik en

hergebruik van hulpmiddelen, blijven voldoende Wmo-geschikte woningen realiseren en pakken fraude door zorgaanbieders aan.

We voeren de Sociale Koers en de eerder afgesproken besparingen vanuit deze koers (3,2 miljoen) zorgvuldig uit. Voor de aanvullende taakstelling van 2,5 miljoen voor het sociaal domein stellen we eerst samen met partners en inwoners een inhoudelijk en financieel doorgerekend plan op.

2.4 Meedoen, werk en bestaanszekerheid mogelijk maken

We stimuleren dat inwoners naar vermogen meedoen via werk, arbeidsontwikkeling, vrijwilligerswerk of ondersteuning bij bestaanszekerheid.

We vereenvoudigen het minimabeleid en onderzoeken binnen Werk en Inkomen Lekstroom de mogelijkheden voor een activeringsinkomen. We behouden de regelingen voor kinderarmoede en vullen het armoedenoodfonds aan (250.000 euro incidenteel). We voorkomen waar mogelijk dat meer werken financieel nadelig uitpakt, versoepelen de mogelijkheden om naast een uitkering bij te verdienen en nemen de hardheden van de kostendelersnorm weg.

We verbeteren de Houtense Werktafel, ondersteunen de ontwikkeling van Menskracht binnen Werk en Inkomen Lekstroom en vergroten de uitstroom naar werk samen met Houtense ondernemers. Inwoners die een uitkering aanvragen, gaan direct naar vermogen aan de slag en leveren als tegenprestatie een maatschappelijke bijdrage. Voor statushouders sluiten we aan bij de landelijke pilot Startbanen.

3. Concrete resultaten in 2026 en 2027

Opstellen visie maatschappelijk vastgoed
Versterken ondersteuning vrijwilligers en mantelzorgers
Opstellen sportvisie
Harmoniseren afspraken met sportverenigingen
Opstellen integrale verordening sociaal domein
Versterken Sociaal Team en invoeren doorbraakmethode
Uitwerken plan aanvullende taakstelling sociaal domein
Vereenvoudigen minimabeleid
Doorontwikkeling Houtense Werktafel
Aansluiten bij pilot Startbanen voor statushouders

Hoofdstuk 3. Werken en ondernemen

1. De bedoeling

Houten heeft een vitale economie waarin ondernemers ruimte krijgen om te ondernemen, te verduurzamen en werkgelegenheid te creëren. Levendige centra, sterke bedrijventerreinen en goede samenwerking tussen ondernemers, onderwijs, maatschappelijke organisaties en gemeente dragen bij aan een aantrekkelijk woon-, werk- en vestigingsklimaat. Dankzij veilige, duurzame en goed bereikbare verbindingen kunnen inwoners, werknemers en bezoekers zich prettig verplaatsen en blijft Houten een aantrekkelijke gemeente om te wonen, werken en ondernemen.

Onze uitgangspunten voor werken en ondernemen:

- Ondernemers kunnen ondernemen, groeien en investeren in Houten.
- Winkelgebieden, bedrijventerreinen en voorzieningen blijven aantrekkelijk, bereikbaar en toekomstbestendig.
- Ondernemers, onderwijs, maatschappelijke organisaties en overheid versterken elkaar.
- Houten blijft veilig, duurzaam en goed bereikbaar.

2. Hoe gaan we dit realiseren

2.1 Ruimte geven aan ondernemen, innovatie en economische ontwikkeling

We versterken het ondernemersklimaat in Houten. Ondernemers krijgen ruimte om te ondernemen, te groeien en bij te dragen aan een sterke lokale economie. Daarbij is er aandacht voor het midden- en kleinbedrijf, horeca en ondernemersinitiatieven. We werken samen met ondernemers aan opgaven die belangrijk zijn voor de toekomst van Houten, zoals energie, verduurzaming en toekomstbestendige economische ontwikkeling.

Vanuit de omgevingsvisie stellen we een bredere economische visie en een uitvoeringsprogramma op, met aandacht voor het midden- en kleinbedrijf, horeca en de daarvoor benodigde capaciteit en middelen. In deze visie werken we uit hoe we het ondernemerschap verder versterken, de verbinding tussen ondernemers, onderwijs en overheid verbeteren en inwoners meer kansen kunnen bieden op werk, opleiding en ontwikkeling. Ook beschrijven we hoe we het contact met ondernemers verbeteren, welke rol het ondernemersfonds daarin kan spelen en hoe we samen met ondernemers en netbeheerders werken aan oplossingen voor netcongestie en toekomstbestendige energievoorzieningen.

We geven waar mogelijk ruimte aan horeca, evenementen en ondernemersinitiatieven. Voor Het Rond wachten we de lopende participatie af. We onderzoeken of het Winkelcentrum de Dikke Boom verplaatst kan worden naar bijvoorbeeld Houten-Oost of het gebied tussen de Binnenweg en de Rondweg (Kruisboog).

2.2 Versterken verkeersveiligheid en bereikbaarheid

We zorgen voor een verkeersveilige en bereikbare gemeente. Daarbij geven we prioriteit aan een goede bereikbaarheid van wijken, dorpen en voorzieningen en het stimuleren van fietsgebruik en openbaar vervoer.

We richten ons op snelheid en doorstroming op de Rondweg, het buitengebied, het Oude Dorp en parkeeroverlast bij evenementen en sportwedstrijden.

Bij woningbouw zorgen we voor voldoende fietsvoorzieningen en met de provincie en buurgemeenten werken we aan doorfietsroutes en betere openbaarvervoerverbindingen. We houden de stations toegankelijk en zetten ons in om in 2028 opnieuw Fietsgemeente van Nederland te worden.

We pakken fatbike-overlast binnen de juridische mogelijkheden aan. Bij parkeerknelpunten onderzoeken we welke maatregelen nodig zijn om de parkeerdruk te verminderen, waaronder waar passend de aanleg van extra parkeerplaatsen. Ook versoepelen we waar mogelijk de voorwaarden voor het thuis opladen van elektrische auto's. We blijven ons inzetten voor een volledige aansluiting op de A12 richting Arnhem en een duidelijke onderhoudsplanning voor stoepen, wegen en straten. Ook zonder aanvullende middelen benutten we kansen binnen bestaande projecten.

3. Concrete resultaten in 2026 en 2027

Opstellen economische visie en uitvoeringsprogramma
Versterken samenwerking ondernemers, onderwijs en overheid
Verkennen toekomst Dikke Boom
Aanpak netcongestie samen met ondernemers en netbeheerders
Onderzoek snelheid en doorstroming Rondweg
Aanpak verkeersveiligheid en parkeerknelpunten
Versterken doorfietsroutes en OV-verbindingen
Aanpak fatbike-overlast binnen wettelijke mogelijkheden

Hoofdstuk 4. Groene en gezonde leefomgeving

1. De bedoeling

Houten blijft een aantrekkelijke, groene en gezonde gemeente waar inwoners prettig kunnen wonen, werken, ondernemen, bewegen en recreëren. De leefomgeving is schoon, veilig en goed onderhouden. We investeren in een toekomstbestendige leefomgeving door groen, biodiversiteit, circulariteit en klimaatbestendigheid te versterken. Tegelijkertijd werken we toe naar een klimaatneutrale gemeente in 2050, met oog voor betaalbaarheid, draagvlak en uitvoerbaarheid.

Onze uitgangspunten voor een groene en gezonde leefomgeving:

- Een verzorgde, veilige en aantrekkelijke leefomgeving
- Een groene, gezonde en klimaatbestendige leefomgeving
- Stapsgewijs werken aan een klimaatneutraal Houten in 2050
- Een vitaal buitengebied en een sterke lokale economie

2. Hoe gaan we dit realiseren

2.1 Schoon, heel en veilig als basis voor de openbare ruimte

We houden de kwaliteit van de openbare ruimte op peil door te investeren in beheer en onderhoud. Daarbij geven we prioriteit aan veiligheid, toegankelijkheid, netheid en een verzorgde uitstraling van wijken, dorpen en bedrijventerreinen. Daarbij zorgen we voor een soepele overgang voor inwoners en medewerkers naar de Reinigingsdienst Midden-Nederland (RMN).

In deze bestuursperiode pakken we achterstanden en onveilige situaties in groen, bestrating en verlichting aan en verbeteren we waar nodig de sociale veiligheid. Voor urgente meldingen zetten we een snelle interventieploeg in en verbeteren we de afhandeling van meldingen en het inzicht in de opvolging.

We versterken het assetmanagement en het meerjarig onderhouds- en investeringsprogramma door een meer integrale benadering in te voeren. Daarmee maken we inzichtelijk wanneer welke wijk aan de beurt is en werken we doelmatig en financieel verantwoord aan de openbare ruimte.

We vervangen verouderde verlichting versneld door ledverlichting en gaan vandalisme, zwerfafval en overlast rond afvalvoorzieningen tegen. Ook ondersteunen we vrijwilligers die bijdragen aan een schone leefomgeving en onderzoeken we waar verkoop van snippergroen mogelijk is.

2.2 Biodiversiteit en klimaatbestendigheid versterken

We bouwen voort op bestaand beleid voor biodiversiteit, circulariteit en klimaatadaptatie. We volgen de landelijke en Europese klimaatdoelen met oog voor betaalbaarheid, draagvlak, uitvoerbaarheid en keuzevrijheid voor inwoners en ondernemers. Bij beheer, onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen benutten we kansen om groen te versterken, water beter vast te houden en de gevolgen van hitte en extreme neerslag te beperken.

We vervangen dode bomen, planten extra bomen en beheren bermen en groenstroken ecologisch waar dat kan en traditioneel waar dat nodig is. Bij werkzaamheden in de openbare ruimte benutten we kansen om te vergroenen en te ontstenen.

We stimuleren inwoners om hun tuin te vergroenen en te ontstenen en ondersteunen initiatieven die daaraan bijdragen. Met agrariërs en grondeigenaren werken we aan het beheer van weidevogelgebieden. Ook nemen we maatregelen tegen hitte, droogte en wateroverlast en om regenwater beter op te vangen.

2.3 Verduurzaming stap voor stap realiseren

We ondersteunen inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers bij energiebesparing, warmtetransitie en verduurzaming. Daarbij zetten we in op een haalbare energietransitie, lokaal initiatief, slim gebruik van beschikbare subsidiemiddelen en oplossingen voor netcongestie.

In 2027 stellen we met betrokkenheid van initiatieven en coöperaties rond buurtwarmte een warmteprogramma op. We sluiten aan bij de koers van het Rijk, werken plannen uit om wijken en buurten gasloos te maken, maar leggen geen gedwongen keuzes op aan woningeigenaren op om woningen versneld van het gas af te halen.

We ondersteunen inwoners bij energiebesparing en verduurzaming met subsidiemiddelen, de lening Toekomstbestendig Wonen en een subsidie voor een hybride warmtepomp. Met ondernemers werken we aan slimmer energiegebruik, het volleggen van (onbenutte) daken met zonnepanelen, het delen van energie, een energiehub en het vrijmaken van ruimte op het elektriciteitsnet. Ook stimuleren we deelmobiliteit en elektrisch rijden en starten we een pilot met een duurzame ‘last mile’ of extra pakketpunten bij de toegangswegen van Houten.

2.4 Duurzame energie inpassen binnen de Houtense uitgangspunten

We werken aan de opwekking van duurzame energie passend binnen de kaders van het coalitieakkoord. Daarbij hebben energiebesparing, zonnepanelen op daken en lokaal eigenaarschap prioriteit en behouden we de bestaande uitgangspunten voor windenergie en landbouwgrond.

In deze bestuursperiode geven we prioriteit aan zonnepanelen op daken en lokaal eigendom en plaatsen we geen zonnepanelen op vruchtbare landbouwgrond. We kiezen niet voor nieuwe grote windmolens of windparken, maar bieden wel ruimte aan kleine boerenwindmolens op het eigen erf.

Bij windpark Goyerbrug monitoren we of de geluidsbelasting binnen de normen is, handhaven hier actief op en gaan in gesprek met de omwonenden en initiatiefnemer van dit windpark. Bij toekomstige energieplannen betrekken we de monitoringsgroep van het burgerberaad Energie. Met Stedin bespreken we de betrokkenheid van inwoners bij transformatorhuisjes en we blijven openstaan voor innovatieve oplossingen.

2.5 Een vitaal en aantrekkelijk buitengebied behouden

We werken samen met agrariërs, grondeigenaren, ondernemers, inwoners en maatschappelijke organisaties aan een vitaal buitengebied. Daarbij zoeken we een goede balans tussen landbouw, natuur, landschap, recreatie en economische ontwikkeling.

In deze bestuursperiode werken we de Agenda Buitengebied uit in een uitvoeringsprogramma met aandacht voor capaciteit, planning en middelen.

We ondersteunen kleinschalige, bij de dorpen passende woningbouw en zetten ons in voor belangrijke voorzieningen in de kleine kernen. Ook werken we beleid uit voor vrijkomende agrarische bebouwing en handelen we lopende trajecten voor agrarische structuurversterking voortvarend af.

We besteden aandacht aan te hard rijden, sluiptverkeer en vrachtverkeer, geven streekproducten meer aandacht en agrariërs een actieve stem in het Ondernemersfonds. In de plannen voor de ontwikkeling van Laagraven houden we het buitengebied tussen Houten, Nieuwegein en Utrecht groen, rustig en landelijk met inachtneming van de bestaande evenementen.

2.6 Recreatie, groen en bewegen dichtbij huis stimuleren

We behouden en versterken waar mogelijk voorzieningen en gebieden die bijdragen aan bewegen, recreatie en verblijf in het groen, zodat inwoners kunnen blijven genieten van de kwaliteiten van Houten.

We pakken knelpunten op veelgebruikte wandelroutes aan, verbeteren de rolstoelvriendelijkheid en realiseren langs belangrijke looproutes bankjes en schaduwplekken.

We ondersteunen buurtinitiatieven zoals adoptiegroen en buurtmoestuinen. Ook onderzoeken we de mogelijkheden voor een vrijliggend fietspad tussen 't Goy en de Goyerbrug, met aandacht voor een kostenefficiënte aanpak en mogelijke subsidies.

3. Concrete resultaten in 2026 en 2027

Uitvoeren impuls ontwikkelend beheer openbare ruimte
Versterken assetmanagement en MJOP
Versneld vervangen verlichting door led
Extra bomen planten en biodiversiteit versterken
Opstellen warmteprogramma
Opstellen van een energieplan
Ondersteunen energiebesparing inwoners en ondernemers
Uitwerken Agenda Buitengebied
Onderzoek vrijliggend fietspad 't Goy-Goyerbrug
Ondersteunen groen- en recreatie-initiatieven

Hoofdstuk 5. Voor en met inwoners

1. De bedoeling

Inwoners ervaren dat zij invloed hebben op de ontwikkeling van hun leefomgeving en de toekomst van Houten. De gemeente werkt samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. Participatie draagt bij aan betere plannen, meer vertrouwen tussen inwoners en overheid en een sterkere betrokkenheid van de gemeente bij de Houtense samenleving. Om de besluitvorming kwalitatief te verbeteren maken wij voor inwoners en initiatiefnemers duidelijk hoe participatie in Houten eruitziet.

Onze uitgangspunten voor *Voor en met inwoners*

- Kennis en ervaring van inwoners worden betrokken bij plannen en besluiten die hen raken
- Inwoners, organisaties en gemeente werken samen aan maatschappelijke opgaven.

2. Hoe gaan we dit realiseren

2.1. Inwoners vroegtijdig en betekenisvol betrekken

We betrekken inwoners tijdig bij plannen en besluiten die hun leefomgeving raken. Daarbij maken we vooraf duidelijk waarover inwoners kunnen meepraten, welke kaders al vaststaan en hoe hun inbreng wordt meegewogen. Achteraf wordt teruggekoppeld wat er met de inbreng is gedaan en wordt geëvalueerd hoe de participatie is ervaren.

We organiseren participatie zo dat verschillende groepen inwoners kunnen meedoen, ook inwoners die zich minder snel laten horen. We kiezen participatievormen die passen bij het onderwerp, de doelgroep en de fase van besluitvorming en dit leggen we vast in een participatieleidraad en afwegingskader.

In deze bestuursperiode versterken we participatie door een helder kader te ontwikkelen voor invloed, terugkoppeling en besluitvorming en door de participatieverordening te vernieuwen. Voor ruimtelijke projecten ontwikkelen we een herziene participatieleidraad en afwegingskader, met bijzondere aandacht voor het vroegtijdig betrekken van de omgeving en inwoners die zich minder snel laten horen. Ook verduidelijken we de rol van inwonersinitiatieven, petities en referendumverzoeken binnen de Houtense participatie.

Daarnaast vormen we een team van gebiedsmakelaars dat zichtbaar aanwezig is in wijken en kernen. Zij onderhouden contact met inwoners, ondernemers en

maatschappelijke organisaties, verbinden signalen uit de samenleving met de gemeentelijke organisatie en adviseren over inwonersparticipatie. Zo versterken we gebiedsgericht werken, verbeteren we de samenhang tussen beleidsterreinen en maken we inzichtelijk hoe inbreng uit participatie wordt betrokken bij de besluitvorming. Voor deze functie breiden we de organisatie structureel uit met 3 fte.

2.2 Ruimte geven aan initiatieven en expertise uit de samenleving

Initiatieven uit de samenleving krijgen ruimte, en de gemeente denkt mee over wat mogelijk is. In deze bestuursperiode benutten we de kennis, ervaring en deskundigheid van inwoners nadrukkelijker bij maatschappelijke vraagstukken en gemeentelijke plannen. We bieden ruimte aan initiatieven uit de samenleving en ondersteunen inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij het verder brengen daarvan. Hiervoor stellen we extra middelen beschikbaar en versterken we de verbinding tussen initiatieven uit de samenleving en de gemeentelijke organisatie.

2.3 Leren, experimenteren en participatie borgen in de organisatie

We zorgen dat participatie niet afhankelijk is van losse projecten of individuele medewerkers, maar onderdeel wordt van de organisatie. We leren van ervaringen, ontwikkelen instrumenten en maken zichtbaar hoe participatie wordt toegepast.

In deze bestuursperiode vernieuwen we de participatieverordening en zorgen we dat de uitgangspunten voor goede participatie herkenbaar worden toegepast in de gemeentelijke organisatie. We experimenteren met ten minste twee innovatieve vormen van inwonersparticipatie en benutten de ervaringen daarmee om onze werkwijze verder te ontwikkelen. Zo maken we participatie steeds meer onderdeel van het dagelijks handelen van bestuur en organisatie.

3. Concrete resultaten in 2026 en 2027

Actualiseren participatieverordening
Actualiseren van de participatieleidraad en afwegingskader
Oprichten team gebiedsmakelaars
Versterken ondersteuning van inwoners- en maatschappelijke initiatieven
Experimenteren met innovatieve participatievormen
Verankeren van participatie in beleid, uitvoering en besluitvorming
Beschikbaar stellen extra middelen voor inwonersinitiatieven

Hoofdstuk 6. Uitvoeringskracht en organisatieontwikkeling

1. De bedoeling

Inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) partners ervaren een gemeente die betrouwbaar, professioneel, responsief en aanspreekbaar is. We komen onze afspraken na, voeren onze taken effectief uit en zorgen ervoor dat onze ambities uitvoerbaar en betaalbaar blijven. Daarbij werken we met de juiste mensen, goede informatie en passende technologie, zodat we transparant verantwoording kunnen afleggen over de resultaten die we bereiken.

Onze uitgangspunten voor uitvoeringskracht en organisatieontwikkeling:

- Een wendbare en toekomstbestendige organisatie
- Een professionele en beheersbare bedrijfsvoering
- Betere sturing op basis van informatie en technologie
- Vakbekwame medewerkers die samenwerken aan maatschappelijke opgaven.

2. Hoe gaan we dit realiseren

2.1 Vakbekwame en samenwerkende medewerkers

We investeren in medewerkers en teams die wendbaar, digitaal vaardig, responsief en opgavegericht kunnen werken. We houden de ingezette lijn vast en versterken daarbij eigenaarschap, samenwerking en het vermogen om over domeinen en organisatiegrenzen heen maatschappelijke resultaten te realiseren.

We ontwikkelen de strategische personeelsplanning verder, zodat bestuurlijke ambities, capaciteit en deskundigheid beter op elkaar aansluiten. We versterken vakmanschap, digitale vaardigheden, eigenaarschap en samenwerking en borgen kennis en continuïteit in de eigen organisatie. Externe inhuur zetten we gericht in voor tijdelijke capaciteit, specialistische expertise en piekbelasting.

2.2 Professionaliseren en efficiënter werken

We vereenvoudigen processen, verminderen onnodige complexiteit en benutten digitalisering en innovatie om werkzaamheden slimmer uit te voeren. Hierdoor versterken we de uitvoeringskracht van de organisatie.

We vereenvoudigen werkprocessen en versterken projectmatig werken en portfoliomanagement. Dit doen we door informatie uit verschillende systemen met elkaar te verbinden. Zo kunnen we bestuurlijke prioriteiten, capaciteit, uitvoerbaarheid en financiële ruimte in samenhang beoordelen.

We versterken planning en control en brengen periodiek de stand van de organisatie en uitvoering in beeld. Hierdoor kunnen bestuur en organisatie risico's en knelpunten eerder signaleren en tijdig bijsturen. Procesverbetering zetten we in voor meer kwaliteit, doelmatigheid en betere dienstverlening. Projectmatig werken en portfoliomanagement ondersteunt realistischer plannen en prioriteren van investeringen zodat we ook tijdig kunnen rapporteren over afwijkingen.

2.3 Informatie, technologie en innovatie benutten

We zetten data, digitale toepassingen en innovatie verantwoord in om maatschappelijke opgaven beter te ondersteunen, dienstverlening te verbeteren en de organisatie effectiever te laten werken. We zorgen voor betrouwbare systemen, toegankelijke dienstverlening en een moderne digitale infrastructuur die inwoners, ondernemers en medewerkers ondersteunt.

We vernieuwen onze belangrijkste bedrijfsvoeringssystemen (onder andere het financieel systeem) en brengen processen, informatievoorziening en systemen beter met elkaar in samenhang. Daarmee verbeteren we de betrouwbaarheid van informatie, ondersteuning, sturing en dienstverlening. Hierdoor kunnen we als organisatie efficiënter werken en besparen we op de apparaatskosten (uitvoering van motie 27-2025).

We ontwikkelen datagedreven werken verder en benutten data, dashboards, AI en andere digitale toepassingen voor betere keuzes en een effectievere uitvoering. Hiervoor zetten we een datateam op. We passen deze technologie veilig en verantwoord toe en brengen vooraf de benodigde investeringen en verwachte effecten in beeld.

2.4 Een veilige, weerbare en moderne organisatie

We versterken de digitale weerbaarheid, informatiebeveiliging en continuïteit van de organisatie en maken bewuste keuzes over technologische afhankelijkheden en digitale autonomie.

We versterken de digitale weerbaarheid en continuïteit en brengen risico's en afhankelijkheden van digitale voorzieningen in beeld. Bij nieuwe systemen en aanbestedingen wegen we informatiebeveiliging, privacy, continuïteit en digitale autonomie mee, passend bij de verantwoordelijkheden en mogelijkheden van Houten.

2.5 Ondersteunende werkomgeving en faciliteiten

We zorgen voor huisvesting (Huis van Houten), werkplekken en voorzieningen die samenwerking, flexibiliteit en modern werken stimuleren en bijdragen aan goed werkgeverschap.

We ontwikkelen huisvesting, werkplekken en faciliteiten in samenhang met de behoeften van de organisatie. Daarmee ondersteunen we samenwerking, flexibiliteit, modern werken en goed werkgeverschap.

3. Concrete resultaten in 2026 en 2027

Programma organisatieontwikkeling en responsief werken uitvoeren
Strategische personeelsplanning implementeren
Vakmanschap, digitale vaardigheden en eigenaarschap versterken
Werkprocessen vereenvoudigen en projectmatig werken versterken
Versterken planning & control en financiële functie
Implementeren nieuw financieel systeem
Opzetten datateam en verder ontwikkelen van datagedreven werken
Verkennen en toepassen van AI en andere digitale innovaties
Versterken digitale weerbaarheid en informatiebeveiliging
Doorontwikkelen van huisvesting, werkplekken en faciliteiten

Hoofdstuk 7. Financieel overzicht

Inleiding financieel overzicht

Het collegeprogramma is financieel uitgewerkt binnen de kaders van de Programmabegroting 2027. Uitgangspunt daarbij is een sluitende begroting in 2027, met ruimte om uitvoering te geven aan de ambities uit het coalitieakkoord.

De financiële keuzes in dit collegeprogramma zijn direct gekoppeld aan de maatschappelijke opgaven die in de voorgaande hoofdstukken zijn beschreven. Niet alle ambities vragen direct om extra middelen. Sommige ambities kunnen binnen de bestaande begroting worden uitgevoerd, terwijl voor andere opgaven aanvullende middelen nodig zijn. Tegelijkertijd blijft het collegeprogramma een dynamisch document, waarbij gedurende de bestuursperiode op reguliere momenten aanvullende keuzes kunnen worden gemaakt. De Perspectiefnota 2027 is het eerstvolgende moment, waarop de jaarschijf 2028 centraal staat.

De onderstaande tabellen laten zien hoe deze ambities zijn vertaald naar structurele middelen, tijdelijke impulsen en toekomstige uitwerkingen.

1. Financieel beeld Programmabegroting 2027

Deze tabel laat zien hoe het financiële beeld zich heeft ontwikkeld van de primitieve begroting tot en met de Programmabegroting 2027. Na verwerking van de Perspectiefnota, financiële actualisaties en technische begrotingswijzigingen ontstaat in 2027 een sluitende begroting met een positief saldo. Daarmee ontstaat een financieel vertrekpunt dat ruimte biedt om uitvoering te geven aan de ambities uit het coalitieakkoord.

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Primitieve begroting	-398	-3.848	-3.556	-3.441
Wijzigingen tot de Perspectiefnota	-679	-981	-1.065	-1.359
Stand voor Perspectiefnota	-1.077	-4.829	-4.621	-4.800
Wijzigingen Perspectiefnota	1.436	2.317	1.701	1.347
Stand na Perspectiefnota	359	-2.512	-2.920	-3.453
Wijzigingen Programmabegroting 2027	2.651	2.914	2.536	2.069
Stand van de Programmabegroting 2027	3.009	403	-385	-1.385

Tabel 1 – Financieel beeld Programmabegroting 2027

2. Structurele middelen

In deze tabel zijn de structurele middelen opgenomen die nodig zijn om uitvoering te geven aan de ambities uit het coalitieakkoord. Het gaat onder meer om veiligheid, een responsieve overheid, participatie en ondersteuning van mantelzorgers. Door de sluitende begroting in 2027 kunnen deze middelen binnen de reguliere begroting worden opgenomen.

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Stand van de Programmabegroting 2027	3.009	403	-385	-1.385
Vergroten van de veiligheid in Houten (extra inzet BOA's, jongerenaanpak en cameratoezicht)	-400	-400	-400	-400
Ondersteunen en waarderen van mantelzorgers	-25	-25	-25	-25
Ontwikkeling naar een responsieve gemeente en inzet gebiedsmakelaars	-350	-350	-350	-350
Doorontwikkeling inwonerparticipatie, responsieve gemeente en inwonersinitiatieven	-100	-100	-100	-100
Begrotingswijzigingen structurele middelen	-875	-875	-875	-875
Saldo na begrotingswijziging	2.134	-472	-1.260	-2.260

Tabel 2 – Structurele middelen

3. Tijdelijke impulsen voor uitvoering van het collegeprogramma

Niet alle ambities vragen om structurele middelen. Voor een aantal opgaven is een tijdelijke impuls nodig om ontwikkelingen mogelijk te maken, plannen uit te werken of veranderingen in gang te zetten. Het gaat onder meer om wonen, nieuwkomers, dienstverlening, organisatieontwikkeling en economische ontwikkeling.

De tabel bevat ook de aanvullende aandachtspunten voortgekomen uit de nadere uitwerking van het collegeprogramma. Deze aandachtspunten kunnen, afhankelijk van prioritering en beschikbare middelen, op een later moment nader worden afgewogen.

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Beschikbaar houden van startersleningen voor Houtense woningzoekenden	-	-	-	-
Taskforce Wonen en nieuwkomers	-500	-	-	-
Uitwerken woningbouwversnellingsaanpak	-75	-	-	-
Extra ambtelijke capaciteit voor versnelling woningbouw	-375	-750	-	-
Armoedenoodfonds	-250	-	-	-

Verbeteren dienstverlening en ontwikkeling naar responsieve gemeente	-150	-150	-150	-
Heroverwegen maatschappelijk vastgoed	-75	-75	750	-
Uitwerken ombuigingen sociaal domein en versterking preventie	-150	-	-	-
Toekomstbestendig erfgoed- en archiefbeheer	-	-300	-	-
Stimuleren lokale economie - Versterken samenwerking ondernemers, onderwijs en overheid samen met ondernemersfonds	-150	-	-	-
Impuls Ontwikkelen beheer	-390	-	-	-
Ontwikkeling naar responsieve gemeente en toekomstbestendige organisatie	-200	-500	-500	-
Versterking financiële functie en financieel in control	-350	-350	-	-
Versterking planning- en control en sturingsinformatie	-350	-350	-350	-
Versterking bedrijfsvoering en dienstverlening	-150	-150	-150	-
Effect Tijdelijke impulsen op Algemene reserve	-3.165	-2.625	-400	-
Aanvullende aandachtspunten				
Versterken uitstroom van uitkering naar werk	-150	-150	-	-
Versnellen arbeidsdeelname en uitstroom uit uitkeringen	-	-	-	pm
Fonds voor ondersteuning evenementen en inwonersinitiatieven	-20	-20	-20	-
Ontwikkeling nieuwe sportvisie	-	-25	-25	-25
Bewustwordingscampagnes verkeersveiligheid	-10	-	-	-
Verbeteren verkeersveiligheid met gerichte maatregelen	-20	-20	-20	-
Pilot duurzame stadslogistiek ('last mile')	-20	-	-	-
Economisch visie en uitvoeringsagenda Houten	-150	-	-	-
Pilot Snelle interventieploeg	-150	-	-	-
Effect aanvullende aandachtspunten op Algemene reserve	-520	-215	-65	-25
Totaal effect op Algemene reserve	-3.685	-2.840	-465	-25

Tabel 3 – Tijdelijke impulsen

Deze tijdelijke impulsen worden grotendeels gedekt uit de algemene reserve. De omvang van deze inzet blijft binnen de financiële uitgangspunten die hiervoor zijn vastgesteld.

4. Verdere uitwerking en meerjarig financieel perspectief

De voorgaande tabellen geven inzicht in de middelen die nodig zijn om uitvoering te geven aan de ambities uit het collegeprogramma. Tegelijkertijd zijn er onderwerpen waarvan de financiële gevolgen nog niet volledig zijn uitgewerkt of waarvoor de concrete invulling afhankelijk is van toekomstige keuzes, onderzoeken, investeringsbesluiten of afspraken met partners. Ook zijn er maatregelen die al onderdeel uitmaken van de Programmabegroting 2027, maar waarvoor de komende jaren nadere plannen en voorstellen worden uitgewerkt om de beoogde resultaten daadwerkelijk te realiseren.

De volgende tabel plaatst deze ontwikkelingen in een meerjarig perspectief. Tabel 4 bevat maatregelen, ontwikkelingen en financiële effecten die bepalend zijn voor de structurele financiële positie van de gemeente in de komende jaren. Naast maatregelen die al zijn verwerkt in de Programmabegroting 2027 bevat de tabel onderwerpen waarvoor de komende jaren nadere plannen en voorstellen worden uitgewerkt. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen richtinggevende financiële effecten en indicatieve financiële inschattingen van toekomstige ontwikkelingen. De uiteindelijke financiële gevolgen worden bepaald op basis van de verdere uitwerking van deze plannen en de keuzes die daarover in de komende jaren worden gemaakt.

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Ingevuld in Programmabegroting 2027	-	-	-	-
10% Correctiefactor kapitaalslasten	-	-	-	-
Meerjarig onderhoudsprogramma openbare ruimte (ingevuld via 10% correctiefactor kapitaallasten)	-	-	-	-
Actualisatie stelpost kapitaalslasten	-	-	-	-
Aanbestedingsvoordeel leerlingenvervoer	-	-	-	-
Herijking indexatie op basis van meicirculaire	-	-	-	-
Geen indexatie reguliere budgetten	-	-	-	-
Heroverweging eerdere bezuinigingsmaatregelen	-	-	-	-
Nog uit te werken onderwerpen – richtinggevend				
Verbeteren samenwerking Erfgoed, archeologie en archivering	-	-	-	220
Besparing apparaatskosten (Motie 027-2025)	-	500	900	900
Temporiseren verduurzaming maatschappelijk vastgoed	150	150	150	150
Opbouw datagedreven werken en digitalisering	-450	-600	-750	-750

Nog uit te werken onderwerpen				
Ombuigingen sociaal domein en versterking preventie (aanvullende bezuiniging uit coalitieakkoord, plan opstellen in 2027, omvang € 2,5 miljoen structureel, te faseren)				
Flexwoningen Wonen en nieuwkomers (nader uit te werken, als investering en/of exploitatie opnemen, besluitvorming uitlijnen)				
Rijksvergoeding en exploitatie Flexwoningen (vergoeding naar verwachting grotendeels kostendekkend, maar wel vertraagd)				
Onrendabele top Flexwoningen (nader te bepalen, gemeentelijke middelen aanwenden?)				
Taskforce Wonen en nieuwkomers, opbouw naar vast team (nader uit te werken, bij voorkeur in eigen dienst op te bouwen gezien langdurig karakter)				
Inkomsten Taskforce Wonen en nieuwkomers (naar verwachting grotendeels kostendekkend, maar wel vertraagd)				
Onderzoek kapitaalslasten en investeringsplanning				
Uitkomsten 2e Bestuursrapportage 2026				
Actuele dossiers en ontwikkelingen (The Dome/Enter/Mozaïek/diverse kleinere ontwikkelingen)				
Totaal	-300	-50	300	520

Tabel 4 – Structurele middelen, nog uit te werken

5. Kredieten - Huis van Houten 2.0

Voor de verdere ontwikkeling van Huis van Houten 2.0 wordt een afzonderlijk voorstel voorbereid. In 2027 en 2028 wordt rekening gehouden met voorbereidingskosten voor onderzoek, planvorming en uitwerking. Op basis daarvan wordt een kredietvoorstel aan de gemeenteraad voorgelegd. De financiële gevolgen voor de jaren daarna zijn afhankelijk van de uitkomsten van deze uitwerking.

Ambities en verdere uitwerking

Een belangrijk deel van de financiële uitwerking hangt samen met de ambities die in de voorgaande hoofdstukken zijn beschreven. Deze middelen zijn bedoeld om de uitvoering van ambities mogelijk te maken, nieuwe ontwikkelingen voor te bereiden en de uitvoeringskracht van de organisatie waar nodig te versterken. Niet iedere ambitie vraagt daarbij om aanvullende financiële middelen. De directie heeft aangegeven welke onderdelen binnen de bestaande capaciteit kunnen worden uitgevoerd en welke

ontwikkelingen om extra inzet vragen. Bij de verdere uitwerking blijft aandacht bestaan voor de uitvoerbaarheid van het programma en de draagkracht van de organisatie. Ambities, middelen en beschikbare capaciteit moeten daarbij met elkaar in balans blijven.

De financiële vertaling van het collegeprogramma maakt inzichtelijk hoe de ambities uit het coalitieakkoord en het collegeprogramma financieel zijn verwerkt. Daarbij zijn sommige onderdelen al concreet uitgewerkt, terwijl andere ambities eerst nadere uitwerking, onderzoek of besluitvorming vragen voordat tot daadwerkelijke inzet van middelen kan worden overgegaan.

Het collegeprogramma heeft daarnaast een dynamisch karakter. Nieuwe ontwikkelingen, aanvullende ambities en urgente opgaven kunnen gedurende de bestuursperiode integraal worden afgewogen. Via de Perspectiefnota agenderen we nieuwe ontwikkelingen. Via de bestuursrapportages bij en als dat niet anders kan via een afzonderlijk raadsvoorstel. Op die manier blijft ruimte bestaan om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en bestuurlijke keuzes, zonder alle beschikbare middelen vooraf vast te leggen. Tegelijkertijd is het realiseren van de in het coalitieakkoord opgenomen ombuigingen een belangrijke randvoorwaarde voor het behouden van een duurzaam financieel evenwicht en voor het creëren van ruimte voor de ambities uit het collegeprogramma.

Financiële kaders en spelregels

De ambities uit dit collegeprogramma zijn richtinggevend voor deze bestuursperiode. Tegelijkertijd realiseren wij ons dat niet alles gelijktijdig en direct gerealiseerd kan worden. Daarom maken wij bewuste keuzes in tempo, prioritering en inzet van middelen. De financiële spelregels uit het coalitieakkoord vormen daarbij een belangrijk kader. Zij zorgen ervoor dat maatschappelijke opgaven niet alleen vandaag uitvoerbaar zijn, maar ook op langere termijn financieel verantwoord blijven.

De afgesproken normen voor de schuldquote en solvabiliteit bewaken de financiële weerbaarheid van de gemeente. Deze normen begrenzen de ruimte om nieuwe uitgaven of investeringen met vreemd vermogen te financieren en vragen om een zorgvuldige afweging van ambities. Ambities op het gebied van woningbouw,

leefbaarheid, veiligheid en de versterking van de uitvoeringskracht van de organisatie vragen om inzet van middelen en uitvoeringscapaciteit. Het uitgangspunt dat bestemmingsreserves alleen bestaan wanneer daar een concreet bestedingsplan onder ligt, draagt bij aan transparantie en voorkomt dat middelen langdurig worden vastgezet zonder duidelijke maatschappelijke inzet. Ook het uitgangspunt dat

budgetten niet automatisch worden doorgeschoven naar volgende jaren stimuleert om realistisch te plannen en beschikbare middelen doelmatig in te zetten.

De spelregels vragen daarnaast om een scherpere afweging van nieuwe voorstellen en financiële tegenvallers. Ongedekte moties worden niet uitgevoerd en tegenvallers worden in beginsel binnen het eigen beleidsveld opgelost. Hierdoor worden opgaven en verantwoordelijkheden zoveel mogelijk gekoppeld aan de daarvoor beschikbare middelen. De afspraak om begrotingsposten periodiek te onderwerpen aan een spending review ondersteunt daarbij een continue afweging van nut, noodzaak en effectiviteit van uitgaven. Dit helpt om middelen beschikbaar te houden voor nieuwe maatschappelijke opgaven en bestuurlijke prioriteiten.

De financiële spelregels betekenen ook dat ambities niet los kunnen worden gezien van de beschikbare financiële ruimte. Wanneer ontwikkelingen of financiële tegenvallers daarom vragen, kan het noodzakelijk zijn om prioriteiten te verleggen, maatregelen te faseren of keuzes opnieuw tegen het licht te houden. Daarmee vormen de spelregels niet alleen een financieel kader, maar ook een instrument om bestuurlijke keuzes zorgvuldig en uitlegbaar te maken. Zij helpen ons om de balans te bewaren tussen nieuwe ambities, bestaande verplichtingen, uitvoerbaarheid en de financiële gezondheid van de gemeente.

Om die afwegingen goed te kunnen maken, versterken we de komende jaren onze planning- en controlfunctie, de financiële sturing en de kwaliteit van managementinformatie. Door vaker en intensiever het gesprek te voeren over financiën tussen college, directie en organisatie en door gebruik te maken van dashboards en andere stuurinformatie, verbeteren we het inzicht in financiële ontwikkelingen, risico's en de voortgang van ambities. Daarmee vergroten we het vermogen om tijdig bij te sturen en zorgen we ervoor dat de ambities uit dit collegeprogramma ook op langere termijn financieel houdbaar en uitvoerbaar blijven.

Om grip te kunnen blijven houden op de gemeentefinanciën spreken we af dat:

- De schuldquote niet stijgt boven 100%
- De solvabiliteit niet daalt onder 20%
- Er geen bestemmingsreserves zijn zonder plan
- Elke post op de begroting eens per vier jaar aan een 'spending-review' wordt onderworpen, waarbij we alle contracten en uitgaven onder de loep nemen
- Ongedekte moties voert het college niet uit
- Tegenvallers in beginsel gedekt worden binnen het eigen domein
- We gebruikmaken van de algemene reserve in plaats van dat we een post onvoorzien opnemen, waarbij we de regels die gelden voor gemeentefinanciën in acht nemen
- Budgetten niet automatisch doorschuiven naar het volgende jaar
- Het bestedingsmandaat van het college wordt vastgesteld op € 100.000

